

Sygn. akt VII U 191/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant sekr. sąd. Katarzyna Trafisz

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2015 roku w Lublinie

sprawy A. D.

z udziałem zainteresowanego P. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania A. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 15 grudnia 2014 roku znak: (...)

odwołanie oddala.

Sygn. akt VII U 191/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 grudnia 2014 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, późn. zm.) oraz art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 kodeks cywilny stwierdził, że A. D. jako pracownik u płatnika składek V. P. J. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2014 roku (decyzja z 15 grudnia 2014 roku - akta ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła A. D. wnosząc o jej zmianę i objęcie ubezpieczeniem społecznym z tytułu zawartej umowy o pracę. W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, iż faktycznie wykonywała pracę będąc zatrudniona u płatnika składek V. P. J. (odwołanie - k. 2-4 akta sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie - k. 5 - 6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w związku z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego dla ubezpieczonej A. D. zgłoszonej przez płatnika (...) J. P. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu umowy o pracę od dnia 1 sierpnia 2014 roku, wdrożył postępowanie wyjaśniające.

Pismem z dnia 13 listopada 2014 roku organ rentowy wezwał płatnika o

dostarczenie dokumentów potwierdzających fakt zatrudnienia A. D. (pismo z 13 listopada 2013 roku - a. ZUS).

W dniu 21 listopada 2014 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych płatnik złożył następujące dokumenty: umowa o pracę z dnia 1 sierpnia 2014 roku, kwestionariusz osobowy z dnia 1 sierpnia 2014 roku, zakres obowiązków (czynności), uprawnień i odpowiedzialności pracownika z dnia 1 sierpnia 2014 roku, lista obecności oraz miesięczne karty ewidencji czasu pracy za okres od sierpnia 2014 roku do listopada 2014 roku, karta szkolenia wstępnego bhp z dnia 4 sierpnia 2014 roku, zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku przedstawiciel handlowy - według skierowania bez kierowania samochodem w ramach obowiązków służbowych z dnia 2 sierpnia 2014 roku, listy płac za okres sierpień - październik 2014 roku, faktury VAT z dnia 6 sierpnia 2014 roku, 27 sierpnia 2014 roku, 5 września 2014 roku i 25 września 2014 roku (dokumentacja w a. ZUS).

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazał, iż A. D. jest jedynym pracownikiem zatrudnionym przez P. J.. W czasie przebywania w/w na długotrwałym zwolnieniu lekarskim nikt nie został zatrudniony na zastępstwo. Natomiast z danych zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że umowa o pracę A. D. zawarta z płatnikiem (...) P. J. jest jej pierwszą umową. Ponadto organ wskazał, iż w przedłożonym przez płatnika kwestionariuszu osobowym brak informacji o dotychczasowym doświadczeniu zawodowym oraz posiadanych kwalifikacjach A. D.. W ocenie Zakładu przedłożone przez płatnika faktury potwierdzają 4 zdarzenia, które miały miejsce jedynie na początku miesiąca i na końcu miesiąca tj 6 sierpnia 2014 roku, 27 sierpnia 2014 roku oraz 5 września 2014 roku i 25 września 2014 roku z czego dwie faktury wystawione zostały na tego samego kontrahenta.

W konsekwencji powyższego organ rentowy stwierdził, że umowa o pracę z dnia 1 sierpnia 2014 roku została zawarta dla pozorów, a jej celem nie było wykonywanie obowiązków pracownika, ale skonstruowanie okoliczności świadczących o pozostaniu w stosunku pracy aby uzyskać prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W tym stanie rzeczy wydana została decyzja z dnia 15 grudnia 2015 roku.

W celu dokonania niezbędnych ustaleń Sąd dopuścił dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach ZUS i aktach osobowych ubezpieczonej (k. 15 a.s) oraz dowody osobowe w postaci zeznań ubezpieczonej A. D. (protokół - k. 23 - 23 v. a.s oraz 80 80 v. a.s.), zainteresowanego (protokół k. 21 v. 22 v. oraz 80 v.) oraz zeznań świadków: M. J. (protokół - k. 78 v. - 79 a.s.) i W. J. (protokół - k. 79 - 79 v. a.s.).

Zainteresowany P. J. prowadzi działalność gospodarczą od września 2008 roku w zakresie usług informatycznych oraz importu pojazdów. Powyższa działalność polega na jeźdźeniu do klientów, gdzie przeprowadzane są wdrożenia programów, serwis sieci oraz naprawy. Żadne usługi nie są świadczone w siedzibie firmy. Zainteresowany organizuje również pośrednictwo importu samochodów. Są to zakupy na zamówienie. Sprowadza się to do organizacji telefonicznej przez, którą organizowany jest transport, odprawa celna, zaś klient sam odbiera samochód. Płatnik P. J. posiada dwa telefony komórkowe, ale większość korespondencji w ramach prowadzonej działalności gospodarczej odbywa się przez komunikator internetowy bądź mailowo. W biurze płatnika znajduje się komputer z dostępem do internetu, faktury oraz kontakty do kontrahentów. Ponadto znajdują się tam faktury związane z prowadzeniem działalności. Zainteresowany korzysta z obsługi biura rachunkowego przy ul. (...) w L., dla którego przygotowuje dokumentację na koniec okresu rozliczeniowego. Są to faktury sprzedażowe, kosztowe, zakupowe oraz dowody opłat. Biuro prowadzi korespondencję z Urzędem Skarbowym i ZUS (zeznania zainteresowanego - k.

P. J. ma zarejestrowaną działalność gospodarczą w mieszkaniu swoich rodziców przy ul. (...) w L., gdzie do dyspozycji posiada jeden pokój (zeznania zainteresowanego - k. 21 v. - 22 v. oraz 80 v., zeznania świadka M. J. - k. 78 v. - 79 a.s., zeznania świadka W. J. k. 79-79 v. a.s.).

Wnioskodawczyni A. D. w dniu 1 sierpnia została zatrudniona przez V. P. J. na podstawie umowy o pracę, na czas określony do 31 lipca 2015 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku przedstawiciel handlowy, za wynagrodzeniem 2 774,96 zł miesięcznie (umowa o pracę - koperta k. 15 a.s.).

Wnioskodawczyni ukończyła studia magisterskie w czerwcu 2014 roku, zaś przed rozpoczęciem pracy w V. P. J. nie miała żadnego doświadczenia zawodowego oraz innych specjalnych kwalifikacji. W momencie zawarcia umowy o pracę była w 12 tygodniu ciąży (zeznania zainteresowanego - k. 21 v. - 22 v. oraz 80 v., zeznania A. D. - k. 23 - 23 v. a.s oraz 80, 80 v.)

Ze sporządzonego zakresu czynności wynika, iż do obowiązków ubezpieczonej na stanowisku przedstawiciela handlowego miało należeć utrzymanie kontaktów handlowych z odbiorcami, posprzedażowe obsługiwanie klientów, organizowanie pracy własnej oraz odpowiedzialność za prawidłowe sporządzanie dokumentów dodatkowych (faktury VAT) (zakres czynności – koperta k. 15 a.s.).

Faktycznie praca ubezpieczonej polegała na rozmowach telefonicznych z klientami, z którymi współpracowała firma. W ciągu dnia zainteresowany nie kontaktował się z ubezpieczoną. A. D. wykonywała telefony dotyczące obsługi klienta, serwisowanie zamówień na tonery, wysyłała zapytania odnośnie ofert samochodowych. Zapytania o samochody nie były wykonywane codziennie. Wnioskodawczyni wystawiała faktury w ilości około 4 w ciągu miesiąca. Przygotowanie jednej faktury trwało do 20 minut. Na koniec miesiąca ubezpieczona przygotowywała faktury do księgowości w ilości od 5 do 10 za jeden miesiąc. Wskazane wyżej czynności zajmowały wnioskodawczyni 3-4 godziny dziennie. A. D. nie odbierała korespondencji pocztowej, ani elektronicznej. Nie miała bezpośredniego kontaktu z żadnym z klientów pracodawcy, (zeznania zainteresowanego – k. 21 v. - 22 v. oraz 80 v., zeznania A. D. - k. 23 - 23 v. a.s oraz 80, 80 v. a.s.).

Ubezpieczona nie była kontrolowana przez pracodawcę odnośnie wykonanych przez siebie czynności, nie prowadziła kart pracy. W okresie pracy skarżącej żadna z wyszukanych przez nią ofert nie była realizowana. Ze sprzętu komputerowego mogła korzystać w swobodny sposób. Ponadto A. D. nie była zobowiązana do informowania pracodawcy, że wychodzi z pracy (zeznania A. D. - k. 23 - 23 v. a.s oraz 80 80 v. a.s.).

Wnioskodawczyni otrzymała wynagrodzenie za dwa pierwsze miesiące pracy oraz za trzeci miesiąc zgodnie z przepisami kodeksu pracy. Od 1 października 2014 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim, a w jej miejsce nie został zatrudniony żaden inny pracownik (zeznania zainteresowanego - k. 21 v.- 22 v. oraz 80 v., zeznania A. D. - k. 23 - 23 v. a.s oraz 80, 80v. a.s.). |

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody osobowe oraz z dokumentów za wyjątkiem opisanych niżej. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Odnośnie umowy o pracę z 1 sierpnia 2014 roku, Sąd mając na uwadze przeprowadzone postępowanie dowodowe, nie dał wiary temu dokumentowi w zakresie wskazanego w nim stosunku pracy. Wątpliwości Sądu budzi również dołączona lista obecności wobec zawartych w niej, nieomówionych poprawek oraz zeznań stron , odnośnie odnotowania obecności skarżącej w pracy w dniu 15.08.2014 r. Płatnik zeznał, iż „nie wie czy wnioskodawczyni była w tym dniu w pracy, może były jakieś rzeczy do zrobienia, może został ten podpis skreślony dlatego, że jak była wolna rubryka to podpisała. Mogła to zrobić 17.08.2014 r.”. Natomiast ubezpieczona zeznała, „ja się podpisałam 15 sierpnia. Nie wiem dlaczego, a potem się okazało, iż to dzień wolny. Nie było mnie tego dnia w pracy” (k. 24). W innym miejscu skarżąca zeznała „listy obecności nie podpisywałam codziennie rano, ale z reguły wtedy gdy był pracodawca” (k.

23v). Okoliczności powyższe świadczą, iż lista obecności nie była prowadzona na bieżąco i faktycznie nie odzwierciedla obecności w pracy wnioskodawczynie w dniach złożonych podpisów.

Złożone przez strony faktury VAT nie dowodzą faktu wykonywania pracy przez wnioskodawczynię na podstawie umowy o pracę.

Zeznania stron Sąd obdarzył wiarą, co do faktu czynności wykonywanych przez wnioskodawczynię. Zeznania stron nie dają podstaw do przyjęcia że skarżąca wykonywała te czynności na podstawie zawartej umowy o pracę. Sąd dał wiarę częściowo zeznaniom A. D. i P. J.. Na wiarę nie zasługują, w okolicznościach sprawy, twierdzenia w/w o wymiarze czasu pracy, faktycznej podstawie wykonywania tych czynności.

Zeznania wnioskodawczynie i płatnika dotyczące wykonywania przez A. D. czynności w ramach zatrudnienia u P. J. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze godzin nie są wiarygodne. Strony podały kilka zadań, które należy do obowiązków wnioskodawczynie. Sporadyczne, doraźne wykonywanie telefonów, maili, czy też sporządzanie i rozliczanie kilku faktur nie świadczą o łączącym strony stosunku pracy. O znikomym zakresie czynności wnioskodawczynie świadczy m.in. zeznanie płatnika, iż z jego polecenia dziennie miała nawiązać kontakt od jednego do trzech klientów. W okresie całego zatrudnienia skarżąca sporządziła około 10 faktur, a zajmowało to jej 20 minut każdorazowo.

W świetle powyższego wątpliwości budzą zeznania stron odnośnie ilości godzin pracy, które wskazali od 8 do 16, lub od 9 do 17, w szczególności odnośnie zeznań samego płatnika, który wskazując te ramy czasowe, jednocześnie zeznał, iż nie wie o której wnioskodawczynie wychodziła z pracy, gdyż tego nie kontrolował.

W aspekcie opisanych wyżej uchybień dotyczących listy obecności wątpliwości budzi również codzienna obecność A. D. w pracy. Podobnie w świetle zeznań stron wątpliwości budzi zakres wykonywanych przez skarżącą czynności. W swoich zeznaniach wnioskodawczynie wskazywała, że najczęściej miała kontakt z firmą (...) obsługiwaną przez płatnika. Zeznania te budzą wątpliwości, gdyż P. J. zeznał, iż ma dwa telefony komórkowe, dużym kontrahentom daje jeden numer, a pozostałym numer telefonu którym dysponowała wnioskodawczynie. Firmy (...) dzwoniły na numer, który płatnik miał przy sobie.

W świetle zasad doświadczenia życiowego oraz zeznań wnioskodawczynie, iż nie podpisywała listy obecności codziennie a tylko wtedy gdy był obecny pracodawca, nie wydają się wiarygodne zeznania stron ani świadka M. J. odnośnie codziennej, porannej, kilkugodzinnej obecności płatnika w mieszkaniu przy ul. (...).

Płatnik wskazał, iż zawarł umowę o pracę, z uwagi na swój udział w projekcie unijnym i konieczność odciążenia obowiązkami. W tym aspekcie trudno uznać za logiczne, aby poświęcenie kilku godzin dziennie na instrukcje wydawane wnioskodawczynie, miało zapewnić P. J. komfort pracy nad projektem i powodowało oszczędność czasu pracy związaną z dotychczasową działalnością.

W swoich ustaleniach Sąd pominął dowód z zeznań świadków M. J. i W. J., gdyż nie mieli oni wiedzy co do czynności podejmowanych przez wnioskodawczynię, ich podstawy, a jednocześnie świadek W. J. był nieobecny w miejscu zamieszkania przy ul. (...) w godzinach 6⁴⁵ – 17 lub 18-ta, a więc w godzinach, w których skarżąca miała świadczyć pracę.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie A. D. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11, art. 12 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 roku, poz. 121 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne będące pracownikami w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Stosownie do treści art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym dotyczy więc wyłącznie pracowników faktycznie wykonujących zatrudnienie w ramach ważnego stosunku pracy.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność jest wadą oświadczenia woli polegającą na świadomej, a przy tym ujawnionej wobec adresata i przez niego . aprobowanej niezgodności pomiędzy treścią złożonego oświadczenia woli, dostępną dla innych uczestników obrotu, a rzeczywistą wolą osoby składającej to oświadczenie.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem pozorność umowy wzajemnej w rozumieniu art. 83 § 1 k.c. występuje wówczas, gdy strony umowy składając oświadczenia woli nie zamierzają osiągnąć skutków, jakie prawo wiąże z wykonywaniem tej umowy. W odniesieniu do umowy o pracę oświadczenia te zawierają określone w art. 22 k.p. elementy umowy o pracę, tj. zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy i zobowiązanie pracodawcy do wypłacania wynagrodzenia, natomiast ich pozorność polega na tym, że strony nie zamierzają osiągnąć skutków wynikających z umowy o pracę. Przy ich składaniu obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba figurująca jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, sygn. HUK 321/04).

W wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 r. w sprawie II UK 321/04 (opubl. OSNAP 2006 r., Nr 11-12, poz. 190) Sąd Najwyższy wskazał, że „umowę o pracę uważa się za zawartą dla pozorów (art. 83 § 1 k.c.), jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy” (podobnie wyrok SN z dnia 12 maja 2011 roku w sprawie II UK 20/11 LEX nr 885004). Przy czym pozorność umowy o pracę (art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) ma miejsce nie tylko

wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie - świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę (wyrok SN z dnia 5 października 2006 r. sygn. akt I UK 120/06 opubl. OSNP 2007/19-20/294, wyrok SN z dnia 8 lipca 2009 r. sygn. akt I UK 43/09 LEX nr 529772). „Podleganie ubezpieczeniu wynika z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia umowy o pracę (wyrok SN z dnia 19 października 2007 r. sygn. akt II UK 56/07, LEX nr 376433).

Organ rentowy, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego może zakwestionować złożone dokumenty, jeżeli strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli (por. wyrok SN z dnia 18 stycznia 2010 roku w sprawie II UK 149/09, LEX nr 577848). Zawarcie umowy o pracę dla pozorów nie może bowiem rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do objęcia takiej osoby ubezpieczeniem społecznym pracowników.

Istota sporu, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz odwołania, sprowadzała się do oceny czy zawarte między ubezpieczoną a zainteresowanym umowa o pracę, kreujące stosunek pracy od dnia 1 sierpnia 2014 roku, miały charakter pozorny w rozumieniu art. 83 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 6 kc to na odwołującym co do zasady spoczywa ciężar dowodu, o ile przepis szczególnie zasady tej nie modyfikuje. Zaakcentowania wymaga nadto, że zgodnie z zasadą kontradyktoryjności, znajdującą wyraz w art. 232 zd. 1 kpc, to na skarżącej spoczywał ciężar wykazania, że w spornym okresie strony łączył ważny stosunek pracy, w ramach którego A. D. faktycznie wykonywała na rzecz P. J. pracę. To bowiem odwołując się z powyższego faktu wywodzi skutek prawny w postaci objęcia A. D. z tego tytułu obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi, i to do odwołującej należała inicjatywa dowodowa co do okoliczności wykonywania umowy o pracę, że wszelkimi tego konsekwencjami.

Na powyższe okoliczności strona powodowa przedłożyła dokumenty prywatne w postaci m.in. umowy o pracę karty szkolenia, zaświadczenia lekarskie, kartu szkolenia BHP, listy płac, listy obecności, faktur. Nie wniosowała o przeprowadzenie dowodów osobowych a zobowiązana do złożenia odpisu dokumentacji medycznej na okoliczności

stanu zdrowia wnioskodawczyni, złożyła z uchybieniem termin odpis z datami wpisów od 1.10.2014, pomimo adnotacji w karcie ciąży o datach badania od 28.05.2014 r.

Zdaniem Sądu z przedłożonych dowodów nie wynika istnienie stosunku pracy pomiędzy stronami, a podjęte przez skarżącą czynności nie wynikały z reżimu pracowniczego.

Do ustalenia, iż doszło do powstania pomiędzy stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia takich, jak zawarcie umowy o pracę, przejście szkolenia BHP, uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy, czy zgłoszenie do ubezpieczenia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i to czyniły.

Jednocześnie, warunkiem istnienia stosunku pracy jest brak okoliczności powodujących nieważność zawartej umowy, w szczególności pozorności umowy o pracę. Przepis art. 83 k.c. wprowadza nieważność pozornej czynności prawnej stanowiąc, iż "nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów". Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałyby ze złożonego przez nią oświadczenia woli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r, sygn. akt II UKN 258/00, OSNAPiUS Nr 21/2002, poz. 527).

Pozorność oświadczenia woli w świetle art. 83 § 1 k.c. jest to symulacja, która musi się składać z dwóch elementów. Po pierwsze, strony, które dokonują takiej czynności prawnej, próbują wywołać wobec osób trzecich rzeczywiste, prawdziwe przeświadczenie, że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych objętych treścią ich oświadczeń woli.

Po drugie, musi między stronami istnieć tajne, niedostępne osobom trzecim porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (akt konfidencji).

Należy bowiem mieć na uwadze, że pozorność ma miejsce nie tylko wtedy kiedy praca nie jest świadczona, a także wówczas, gdy jest świadczona, ale na innej podstawie niż umowa o pracę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia lipca 2009 roku, sygn. I UK 43/09). W każdym przypadku, jak wskazuje się w orzecznictwie, decydujące znaczenie mają treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania, w kontekście art. 22 k.p., który zawiera legalną definicję stosunku pracy, wskazuje na jego cechy, określa jego treść, podmioty oraz zobowiązania wzajemne stron. Konstytutywne cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych to dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia. Wymienione elementy powinny wystąpić łącznie by doszło do zawarcia stosunku prawnego, o którym mowa w art. 22 k.p. Dlatego też o charakterze umowy o świadczenie pracy nie może przesądzić tylko jeden jej element, ale całokształt okoliczności faktycznych. W przypadku ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy (np. brak podporządkowania), nie jest możliwa jego kwalifikacja do stosunku pracy. W ustalonym stanie faktycznym sprawy istotnego znaczenia nabiera okoliczność podporządkowania i kontroli pracy ubezpieczonej przez płatnika składek w czasie jej świadczenia, bowiem jak wskazuje się w orzecznictwie, podporządkowanie jest jedną z najistotniejszych cech stosunku pracy, a jej brak jest wystarczający do uznania, że wykonywana praca nie jest świadczona w ramach stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca

2009 roku, sygn. I UK 43/09).

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, wątpliwości budzi już sama okoliczność nawiązania stosunku pracy i uzasadnienia potrzeby zatrudnienia pracownika.

Pracodawca argumentował potrzebę swoim zaangażowaniem nad projektem unijnym i potrzebę odciążenia w obowiązkach. Jednocześnie zatrudnił pracownika bez doświadczenia w momencie gdy praca nad projektem trwała już kilka miesięcy i była już na etapie konsultacji. Zatrudnienie to wiązało się jednocześnie z podjęciem dodatkowych

obowiązków przez płatnika związanymi z koniecznością wydawania kilkugodzinnych codziennych instrukcji, przy porównywalnym czasie pracy skarżącej wynikających z podjętych czynności.

Z poczynionych ustaleń wynika, że pracodawca nie kontrolował pracy ubezpieczonej w stopniu typowym dla stosunku pracy. Jak bowiem ustalono, obowiązki w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, płatnik składek wykonywał faktycznie poza miejscem w którym prowadzona była działalność, gdzie swoje obowiązki miała wykonywać wnioskodawczyni. Jak wynika z zeznań samego zainteresowanego P. J. wnioskodawczyni pracować miała w godzinach od 8 do 16 lub od 9 do 17 w siedzibie firmy, lecz ona sama „pewności nie ma czy tak pracowała”. Ponadto zainteresowany wskazywał jedynie ogólnikowo co należało do obowiązków wnioskodawczyni. Nie był natomiast w stanie wskazać konkretnych czynności, które miała wykonywać

zatrudniona A. D. twierdząc iż: „nie wiem, co wnioskodawczyni robiła w międzyczasie pomiędzy telefonami, opisywaniem faktur, bo nie przebywałem w biurze”. W przedmiocie sprawowanej kontroli nad wykonywanymi czynnościami przez zatrudnioną wskazał, iż „nie da się kontrolować przy jednoosobowej działalności”.

Na brak kontroli pracy wskazywała również sama ubezpieczona z zeznań której wynika, iż „nie była kontrolowana przez pracodawcę odnośnie wykonanych przez siebie czynności”, „nie podpisywała codziennie listy obecności”, „nie prowadziła kart pracy”, „mogła korzystać w swobodny sposób ze sprzętu komputerowego” oraz „nie była zobowiązana do informowania pracodawcy, że wychodzi z pracy”.

Z zeznań zainteresowanego wynika, iż nie miał wiedzy na temat rzeczywistego czasu pracy ubezpieczonej i wykonywanych przez nią obowiązków, których to okoliczności nie poddawał kontroli, z uwagi na zaufanie do ubezpieczonej. W ocenie Sądu stosunek wzajemnego zaufania między pracodawcą i pracownikiem nie może wyłączać podstawowego elementu konstrukcyjnego stosunku pracy w postaci podporządkowania, egzekwowanego przez pracodawcę realną kontrolą pracy świadczonej przez pracownika. Taka relacja i jej konsekwencje w postaci braku kontroli pracy w istocie prowadzą do niemożności uznania łączącego strony stosunku prawnego za stosunek pracy.

Na marginesie wskazać należy, iż sam wymiar czasu pracy wskazany w umowie o pracę z dnia 1 sierpnia 2014 roku w ocenie Sądu budzi zastrzeżenia. Z treści umowy wynika bowiem, iż praca A. D. świadczona na rzecz V. P. J. wykonywana miała być w pełnym wymiarze czasu pracy, jednak jak wynika z zeznań zainteresowanego czynności wykonywane przez skarżącą zajmowały jedynie 3-4 godziny dziennie.

Ustalenie, że umowa o pracę z dnia 1 sierpnia 2014 roku, zawarta pomiędzy A. D. a P. J., miała charakter pozorny, pociąga za sobą ich nieważność. Jednocześnie wskazana umowa jako pozorna, nie stanowi tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, wobec czego zaskarżoną decyzję stwierdzającą, że A. D. jako pracownik u płatnika składek P. J. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2014 roku, należało uznać za zasadną.

Z tych względów Sąd Okręgowy na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.